

Du må som kunde være indforstået med følgende:

- at investeringer og andre positioner i finansielle instrumenter sker på egen risiko
- at du som kunde selv nøje må sætte dig ind i Nordnet Bank AB's almindelige vilkår for handel med finansielle instrumenter og, når det er relevant, søge information i prospekter samt øvrig information om det pågældende finansielle instrument, dets egenskaber og risici
- at det ved handel med finansielle instrumenter er vigtigt at kontrollere afregningsnota og anden rapportering vedr. dine investeringer samt omgående reklamere over fejl
- at det er vigtigt løbende at overvåge værdiændringer på besiddelser af og positioner i finansielle instrumenter
- at du som kunde selv skal iværksætte de foranstaltninger, som er påkrævet for at mindske risikoen for tab på dine investeringer eller andre positioner

1. Handel med finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter, omfatter bl.a. Aktier i aktieselskaber og tilsvarende andelsrettigheder i andre typer af virksomheder, obligationer, depotbeviser, investeringsbeviser, fondsandele, pengemarkedsinstrumenter, finansielle derivatinstrumenter og lignende værdipapirer, som kan blive genstand for handel på kapitalmarkedet. Handel med finansielle instrumenter sker hovedsagelig i organiseret form ved en markedsplads, f.eks. Nasdaq copenhagen. Handlen sker gennem de værdipapirhandlere, som deltager i handlen på markedspladsen. Som kunde skal du i reglen kontakte en sådan værdipapirhandler, f.eks. Nordnet, for at købe eller sælge finansielle instrumenter.

1.1 Markedspladser

Ved markedspladser forstås en reguleret marked, en multilateral handelsfacilitet (mhf) eller organiseret handelsfacilitet (ohf). Handel kan også finde sted på andre handelssteder, f.eks. Via en en systematisk internisator, en markedsгарant, eller anden, som stiller likviditet til rådighed.

På et reguleret marked handles der forskellige typer finansielle instrumenter. Når det gælder aktier, er det kun aktier i børsnoterede selskaber der kan noteres og handles på et reguleret marked, og der stilles store krav til sådanne selskaber, bl.a. I henseende til selskabets størrelse, aktivitetshistorik, ejerkredsens spredning og offentlig redegørelse for selskabets økonomi og aktiviteter.

En multilateral handelsfacilitet (mhf) kan beskrives som et handelssystem, som organiseres og stilles til rådighed af en børs eller en værdipapirhandler. For de finansielle instrumenter, som handles på en mhf, stilles der typisk lavere krav til informationsniveau og aktivitetshistorik, sammenlignet med finansielle instrumenter, som handles på et reguleret marked.

En organiseret handelsfacilitet (ohf) kan beskrives som et handelssystem, hvor handlen er begrænset til bl.a. Obligationer og strukturerede produkter, men ikke omfatter f.eks. Aktier og aktierelaterede instrumenter.

Handel kan også finde sted via en værdipapirhandler, over for værdipapirhandlerens egne beholdninger, eller over for en anden af værdipapirhandlerens kunder. I Danmark findes der p.T. Et reguleret marked, nasdaq copenhagen. Derudover sker der organiseret handel på andre handelspladser, f.eks. First north og nordic mtf (handelsplatforme) samt på værdipapirhandleres egne lister.

Handlen på regulerede markeder, handelsplatforme og andre handelssteder udgør et andenhåndsmarked for finansielle instrumenter, som et selskab allerede har udstedt (emitteret). Hvis andenhåndsmarkedet fungerer godt, dvs. Det er let at finde købere og sælgere og der løbende noteres budkurser fra købere og sælgere, samt afslutningskurser (betalingskurser) fra afsluttede handler, har selskaberne også en fordel i kraft af, at det bliver lettere ved behov at emitte nye instrumenter og herved rejse yderligere kapital til selskabets virksomhed. Førstehåndsmarkedet, eller det primære marked, kaldes det marked, hvor køb/tegnning af nyemitterede instrumenter sker.

1.2 Handels-/noteringslister

Aktier på handelssteder, er sædvanligvis inddelt i forskellige lister. Afgørende for, på hvilken liste et selskabs aktier handles, kan selskabets børsværdi være (f.eks. Large cap, mid cap og small cap på nasdaq copenhagen). De mest omsatte aktier kan også findes på en særskilt liste. Visse værdipapirhandler publicerer egne lister over finansielle instrumenter, som handles via instituttet, kurser, som instrumenterne handles til osv.. Aktier på lister med høje krav og høj omsætning anses i

reglen for at indebære en lavere risiko end aktier på andre lister. Information om kurser m.M. I relation til både aktier og andre typer af finansielle instrumenter, f.eks. Investeringsbeviser, optioner og obligationer, publiceres også regelmæssigt via f.eks. Handelspladsernes hjemmesider, i dagblade og andre medier.

2. Risici ved finansielle instrumenter og handel med finansielle instrumenter

2.1 Generelt om risici

Finansielle instrumenter kan give afkast i form af udlodning (aktier og fonde) eller rente (rentebærende instrumenter). Endvidere kan prisen (kursen) på instrumentet stige eller falde i forhold til prisen, da investeringen blev foretaget. I den fortsatte beskrivelse dækker ordet investering også evt. Negative positioner (negative besiddelser), som indgår i instrumentet, jvf. F.eks. Det, der siges om handel uden dækning i afsnit 7 nedenstående. Det samlede afkast er summen af udlodning/rente og prisændring på instrumentet.

Det, som investor tilstræber, er naturligvis et samlet afkast, som er positivt, dvs. Som giver overskud - helst så stort som muligt. Men der er også en risiko for, at det samlede afkast bliver negativt, dvs. Der bliver et tab på investeringen. Risikoen for tab varierer alt efter instrumentets art. Sædvanligvis er chancen for overskud på en investering i et finansielt instrument forbundet med risikoen for tab. Jo længere tid man har haft en investering, desto større er hhv. Chancen for gevinst eller risikoen for tab. I investeringsmæssig sammenhæng bruges ordet risiko af og til som udtryk for både tabsrisiko og gevinstchance. I den fortsatte beskrivelse bruges ordet risiko dog kun som betegnelse for tabsrisiko. Der er forskellige former for investering, hvor risikoen reduceres. Sædvanligvis regnes det for bedre, at investere i flere forskellige finansielle instrumenter, og ikke at investere i kun ét eller nogle få finansielle instrumenter. Disse instrumenter bør i så fald give en risikospredning og ikke koncentrere risici, som kan udløse samtidig. En spredning af investeringerne til udenlandske markeder mindsker i reglen også risikoen i den samlede portefølje, selv om der ved handel med udenlandske finansielle instrumenter kommer en valutarisiko oveni.

Investeringer i finansielle instrumenter er forbundet med økonomisk risiko, hvilket vil blive beskrevet nærmere i denne information. Kunden hæfter selv for risikoen og skal derfor selv via sin værdipapirhandler - eller via sin kapitalforvaltende repræsentant - skaffe sig kendskab til de vilkår i form af almindelige vilkår, prospekt o.L., Som gælder for handel med sådanne instrumenter, og til instrumenternes egenskaber og dermed forbundne risici. Kunden skal også løbende overvåge sine investeringer i sådanne instrumenter. Dette gælder også, hvis kunden har fået individuel rådgivning i investeringsituationen. Kunden bør i egen interesse være klar til hurtigt at iværksætte tiltag, dersom dette måtte være påkrævet, f.eks. Ved at afvikle investeringer, som udvikler sig negativt, eller ved at stille yderligere sikkerhed ved investeringer, som er finansieret med lån og hvor sikkerhedens værdi er reduceret.

Det er også vigtigt at tage højde for den risiko, det kan indebære at handle med finansielle instrumenter på et andet handelssted end et reguleret marked, hvor de krav, der stilles, generelt er lavere.

2.2. Forskellige former for risikobegreber m.m.

I forbindelse med den risikovurdering, som bør ske, når du som kunde foretager en investering i finansielle instrumenter, og også løbende i besiddelsesperioden, findes der mange forskellige risikobegreber og andre faktorer, som der skal tages højde for og afvejes. Nedenstående følger en kort beskrivelse af nogle af de almindeligste risikobegreber.

Information om egenskaber og risici vedrørende finansielle instrumenter

Markedsrisiko: risikoen for, at markedet i sin helhed eller en bestemt del af det, hvor du som kunde har din investering, f.Eks. Det danske aktiemarked, går ned.

Kreditrisiko: risikoen for manglende betalingsevne hos f.Eks. En emittent eller modpart.

Prisvolatilitetsrisiko: risikoen for, at store svingninger i kursen/prisen på et finansielt instrument påvirker investeringen negativt.

Kursrisiko: risikoen for, at kursen/prisen på et finansielt instrument falder.

Skatterisiko: risikoen for, at skatteregler og/eller skattesatser er uklare eller kan blive ændret.

Valutarisiko: risikoen for, at en udenlandsk valuta, som en besiddelse relaterer sig til, svækkes (f.Eks. En svækkelse af den amerikanske dollar i forhold til en investeringsforening, som investerer i amerikanske værdipapirer).

Vægtstangseffekt-risiko: konstruktionen af derivatinstrumenter, som gør, at der findes en risiko for, at prisudviklingen på de underliggende aktiver slår mere negativt igennem på kursen/prisen på derivatinstrumentet.

Juridisk risiko: risikoen for, at relevante love og regler er uklare eller kan blive ændret.

Selskabsspecifik risiko: risikoen for, at et bestemt selskab klarer sig dårligere end forventet eller rammes af en negativ hændelse, og at de finansielle instrumenter, som relaterer sig til selskabet, derved kan falde i værdi.

Branchespecifik risiko: risikoen for, at en bestemt branche klarer sig dårligere end forventet eller rammes af en negativ hændelse, og at de finansielle instrumenter, som relaterer sig til selskaber i branchen, derved kan falde i værdi.

Likviditetsrisiko: risikoen for, at du ikke kan sælge eller købe et finansielt instrument på et givet ønsket tidspunkt pga., at omsætningen i det finansielle instrument er lav.

Renterisiko: risikoen for, at det finansielle instrument, du har investeret i, falder i værdi pga. Ændringer i markedsrenten.

3. Aktier og aktierelaterede instrumenter

3.1 G Enerelt om aktier

3.1.1 Aktier og aktieselskaber

Aktier i et aktieselskab giver ejeren ret til en andel af selskabets aktiekapital. Kører selskabet med overskud, udlodder selskabet a lmindeligvis dividende på aktierne. Aktier giver også stemmeret på generalforsamlingen, som er selskabets øverste beslutningsorgan. Jo flere aktier ejeren har, desto større andel af kapitalen, dividenden og stemmerne har aktionæren. Alt efter, hvilken serie aktierne indgår i, kan stemmeretten variere. Der findes to slags selskaber: børsnoterede og unoterede. Kun børsnoterede selskaber må lade deres aktier handle på en handelsplads.

3.1.2 Aktiekursen

Kursen (prisen) på en aktie påvirkes først og fremmest af hhv. Udbuddet af eller efterspørgslen efter den aktuelle aktie, hvilket igen – i det mindste på langt sigt – styres af selskabets fremtidsudsigter. En akties værdi justeres op eller ned primært på grundlag af investorernes analyser og vurderinger af selskabets muligheder for at generere overskud i fremtiden. Den fremtidige udvikling i omverdenen i henseende til konjunktur, teknik, lovgivning, konkurrence m.M. Afgør, hvordan efterspørgslen efter

Selskabets produkter eller tjenester bliver og er derfor af grundlæggende betydning for kursudviklingen på selskabets aktier. Det aktuelle renteniveau spiller også en stor rolle ved prissætningen. Stiger markedsrenten, giver rentebærende finansielle instrumenter, som udstedes (nyemitteres) samtidig hermed, bedre afkast. I reglen falder så kurserne på aktier, som handles regelmæssigt, ligesom på allerede cirkulerende rentebærende instrumenter. Dette skyldes, at det øgede afkast på nyemitterede rentebærende instrumenter relativt set bliver bedre end afkastet på aktier samt cirkulerende rentebærende instrumenter. Desuden påvirkes aktiekurserne negativt af, at renten på

selskabets gæld stiger, når markedsrenten går op, hvilket mindsker selskabets indtjeningspotentiale.

Også andre forhold, der relaterer sig direkte til selskabet, f.Eks. Ændringer i selskabets ledelse og organisation, samt produktionsforstyrrelser m.M., Kan drastisk påvirke selskabets fremtidige evne til at generere overskud på både kort og langt sigt. Aktieselskaber kan i værste fald køre så dårligt, at de skal erklæres konkurs. Aktiekapitalen, dvs. Aktionærernes indskudte kapital, er den kapital, som i så fald primært medgår til at betale selskabets gæld. Dette fører oftest til, at aktierne i selskabet bliver værdiløse.

Også kurserne på visse større udenlandske regulerede markeder eller handelspladser influerer på kurserne herhjemme, bl.A. Fordi flere herværende aktieselskaber også er noteret på udenlandske markedspladser og der sker prisudjævning (arbitrage) mellem markedspladserne. Kursen på aktier i selskaber, som tilhører samme branche/sector, påvirkes ofte af ændringer i kursen hos andre selskaber inden for samme sektor. Denne påvirkning kan også gælde for selskaber i forskellige lande.

Aktørerne på markedet har forskellige behov for at placere kontanter (likvide midler) eller rejse likvide midler. Desuden er de ofte uenige om, hvordan kursen burde udvikle sig. Disse forhold, som også omfatter, hvordan selskabet vurderes, bidrager til, at der findes både købere og sælgere. Hvis investorerne derimod har indbyrdes samme opfattelse af kursudviklingen, vil de enten købe, og så opstår der et købspres fra mange købere, eller også vil de sælge og så opstår der et salgspres fra mange sælgere. Ved købspres stiger kursen, og ved salgspres falder den.

Omsætningen, dvs. Hvor meget der købes og sælges i en bestemt aktie, påvirker så igen aktiekursen. Ved høj omsætning mindskes forskellen, også kaldet spread, mellem den kurs, køberne er villige til at betale (købskursen), og den kurs, sælgerne kræver (salgskursen). En aktie med høj omsætning, hvor der kan omsættes store beløb uden større indvirkning på kursen, har en god likviditet og er derfor let hhv. At købe og sælge. Selskaberne på de regulerede markeders lister (f.Eks. Nasdaq copenhagens nordiske liste) har i reglen høj likviditet. Specifikke aktier kan i løbet af dagen eller over længere perioder udvise forskellige bevægelser i kurserne (volatilitet), dvs. I henseende til op- og nedgange samt kursændringernes størrelse.

De kurser, som aktierne er handlet til (betalingskurser), såsom højest, lavest og senest betalt i løbet af dagen samt sidst noterede købs- og salgskurser og oplysninger om handlet volumen i kroner, publiceres på nordnets hjemmeside, i de fleste større dagblade, og i andre medier. Aktualiteten af disse kursoplysninger kan variere alt efter den måde, som de publiceres på.

3.1.3 Forskellige aktieserier

Aktier findes i forskellige serier, sædvanligvis som a- og b-aktier, hvilket i reglen har noget med stemmeretten at gøre. A-aktier giver normalt én stemme, mens b-aktier giver en begrænset stemmeret, oftest svarende til en tiendedel. Forskellene i stemmeret skyldes bl.A., At man ved en spredt ejerkreds vil værne om de oprindelige stiftes eller ejernes indflydelse på selskabet ved at give dem en udvidet stemmeret. Nye aktier, som udstedes, får i så fald en lavere stemmевærdi end den oprindelige a-serie og betegnes som b, c eller d etc.

3.1.4 Stykstørrelse, split og sammenlægning af aktier

En akties stykstørrelse er det beløb, som hver aktie repræsenterer af selskabets aktiekapital. Stykstørrelsen beregnes ved at selskabets aktiekapital divideres med antal aktier i selskabet. Af og til vil selskabet ændre stykstørrelsen, f.Eks. Fordi kursen, dvs. Markedsprisen på aktien, er steget kraftigt. Ved at opdele hver aktie i to eller flere aktier ved såkaldt aktiesplit mindskes stykstørrelsen, og samtidig sænkes kursen på aktierne. Aktionæren har dog efter udført split ganske vist sin kapital uændret i behold, men den er fordelt på flere aktier, som har en lavere stykstørrelse og en lavere kurs pr. Aktie.

Omvendt kan en aktiesammenlægning (omvendt split) ske, hvis kursen er faldet kraftigt. I så fald slås to eller flere aktier sammen til én aktie. Aktionæren har dog efter sammenlægning af aktierne ganske vist sin kapital uændret i behold, men den er fordelt på færre aktier, som har en højere stykstørrelse og en højere kurs pr. Aktie.

3.1.5 Markedsintroduktion, privatisering og opkøb

Markedsintroduktion indebærer, at aktier i et selskab introduceres på aktiemarkedet, dvs. Optages til handel på et reguleret marked eller en mtf. Offentligheden får så tilbud om at tegne (købe) aktier i selskabet. Oftest er der tale om et eksisterende selskab, som ikke tidligere har været handlet på et reguleret marked eller andet handelssted og hvor ejerne har besluttet sig for at udvide ejerkredsen og lette handlen i selskabets aktier. Hvis et statsejet selskab introduceres på markedet, kaldes dette for privatisering.

Opkøb foregår i reglen sådan, at en eller flere investorer tilbyder aktionærerne i et selskab, at de kan sælge deres aktier på visse betingelser. Hvis opkøberen samler 90 % eller mere af antallet af aktier i det opkøbte selskab, kan vedkommende kræve tvangsindløsning af de resterende aktier over for de ejere, som ikke har accepteret opkøbstilbuddet. Disse aktionærer bliver så tvunget til at sælge deres aktier til opkøberen mod en godtgørelse, som fastsættes ved voldgift.

3.1.6 Emissioner

Hvis et aktieselskab vil udvide sine aktiviteter, er det ofte påkrævet med yderligere aktiekapital. Den kapital rejser selskabet ved at udstede nye aktier ved nyemission. Oftest får de gamle ejere tegningsretter, som giver fortrinsret til at tegne aktier ved en nyemission. Det antal aktier, der kan tegnes, sættes normalt i forhold til, hvor mange aktier ejeren havde før. Aktietegneren skal betale en vis pris (emissionskurs).

Oftest lavere end markedskursen, for de nyemitterede aktier. Umiddelbart efter at tegningsretterne, som i reglen har en vis markedsværdi, er blevet udskilt fra aktierne, falder kursen på aktierne sædvanligvis, idet antallet af aktier samtidig øges for de aktionærer, som har tegnet. De aktionærer, som ikke tegner, kan i tegningsperioden, der som oftest varer nogle uger, sælge deres tegningsretter på den markedsplads, hvor aktierne handles. Efter tegningsperioden forfalder tegningsretterne og bliver således ubrugelige og værdiløse.

Aktieselskaber kan også gennemføre såkaldt rettet nyemission, der gennemføres som en nyemission, men kun henvender sig til en bestemt kreds af investorer. Aktieselskaber kan også ved såkaldt apportemission udstede nye aktier for at erhverve andre selskaber, forretningsområder eller aktiver i anden form end penge. Såvel ved rettet nyemission som ved apportemission sker der en såkaldt udvanding af de eksisterende aktionærers andel af antal stemmer og aktiekapital i selskabet, men antallet af aktier, der besiddes, og markedsværdien af den investerede kapital påvirkes normalt ikke.

Hvis aktiverne eller de hensatte midler i et aktieselskab er steget meget i værdi, kan selskabet overføre en del af værdien til sin aktiekapital ved en såkaldt fondsemission. Ved fondsemission tages der hensyn til det antal aktier, som hver aktionær allerede har. Det antal nye aktier, der kommer til ved fondsemissionen, sættes normalt i forhold til, hvor mange aktier ejeren havde før. Ved fondsemissionen får aktionæren flere aktier, men ejerens andel af selskabets øgede aktiekapital forbliver den samme. Kursen på aktierne falder ved en fondsemission, men i kraft af det øgede antal aktier bevarer aktionæren en uændret markedsværdi af sin investerede kapital. En anden måde at gennemføre fondsemission på er, at selskabet opskriver aktierne nominelle værdi. Aktionæren har efter opskrivning et uændret antal aktier og en uændret markedsværdi af sin investerede kapital.

3.2 Generelt om aktierelaterede instrumenter

Nært forbundne med aktier er aktieindeksobligationer, depotbeviser, konvertible værdipapirer, aktie- og aktieindeksoptioner, aktie- og aktieindeksterningspapirer, warrants samt leverage-certifikater.

3.2.1 Indeksobligationer/aktieindeksobligationer

Indeksobligationer/aktieindeksobligationer er obligationer, hvor afkastet i stedet for rente afhænger af f.eks. Et aktieindeks. Udvikler indekset sig positivt, følger afkastet med. Ved en negativ indekssudvikling kan afkastet bortfalde. Obligationen tilbagebetales dog altid med sit nominelle beløb på indløsningsdagen og har således en begrænset tabsrisiko sammenlignet med f.eks. Aktier og investeringsbeviser. Risikoen ved en investering i en aktieindeksobligation kan ud over evt. Betalt overkurs defineres som den alternative renteindtægt, dvs. Den rente, investoren ville have fået af det investerede beløb ved en anden placering. Indeksobligationer kan have forskellige benævnelser såsom aktieindeksobligationer, spax, aktieobligationer, kreditkursobligationer, rentekursobligationer, valutakursobligationer osv. Alt efter, hvilken underliggende form for aktiver der bestemmer obligationens afkast. Når man taler om indeksobligationer, kaldes disse som oftest også kapital-

garanterede eller kapitalbeskyttede produkter. Med disse begreber skal det som ovennævnt beskrives, at uanset om produktet giver afkast eller ej, tilbagebetales det nominelle beløb, dvs. Sædvanligvis det samme som investeringsbeløbet med fradrag af evt. Betalt overkurs.

3.2.2 Depotbeviser

Et depotbevis er et bevis om ret til udenlandske aktier, som udstederen af beviset hhv. Opbevarer eller har i hænde for indehaverens regning. Depotbeviser handles præcis ligesom aktier på reguleret marked eller handelsplads, og prisudviklingen følger i reglen prisudviklingen på den udenlandske markedsplads, hvor aktien handles. Depotbeviser kan betegnes som depotbeviser, aktiebeviser, adr (american depositary receipt), ads (american depositary share), gdr(global depositary receipt) m.M. Afhængigt af, hvor de er udstedt. Ud over de generelle risici, som findes ved handel med aktier eller andre typer af andelsrettigheder, bør der tages højde for evt. Valutarisiko.

3.2.3 Konvertible papirer

Konvertible papirer (konverterbare lån eller konvertible værdipapirer) er rentebærende værdipapirer (lån til udsteder/emittent af det konvertible papir), som inden for et vist tidsrum kan udskiftes med aktier. Afkastet af de konvertible papirer, dvs. Kuponrenten, er sædvanligvis højere end udbyttet af de aktier, der kan konverteres til. Kursen på konvertible papirer udtrykkes i procent af den nominelle værdi af det konvertible papir.

3.2.4 Omvendt konvertible papirer

Omvendt konvertible papirer er en mellemting mellem en rente- og en aktieplacering. Det omvendt konvertible papir er knyttet til en eller flere underliggende aktier eller indekstal. Denne investering giver en rente, dvs. Et fast, garanteret afkast. Hvis de underliggende aktier eller indekstal udvikler sig positivt, tilbagebetales det investerede beløb plus det faste afkast. Hvis de underliggende aktier eller indekstal derimod skulle falde, er der risiko for, at indehaveren i stedet for det investerede beløb kan få en eller flere aktier, som indgår i det omvendt konvertible papir, eller et tilsvarende kontant beløb.

3.2.5 Aktieoptioner og aktieindeksoptioner

Aktieoptioner findes i forskellige former. Erhvervede købsoptioner (call options) giver indehaveren ret til inden for et vist tidsrum at købe allerede udstedte aktier til en på forhånd bestemt pris. Salgsoptioner (put options) giver omvendt indehaveren ret til inden for et vist tidsrum at sælge aktier til en på forhånd bestemt pris. Til hver erhvervet option svarer en udstedt option. Risikoen for den, som erhverver en option, er, at den, hvis der ikke tages skridt til risikobegrænsning, taber i værdi eller forfalder værdiløs på slutdagen. I sidstnævnte tilfælde er den præmie, der er betalt for optionen ved erhvervelsen, brugt helt op. Udstederen af en option løber en risiko, som i visse tilfælde kan være ubegrænset opadtil, medmindre der tages skridt til at begrænse risikoen. Kursen på optioner følger normalt kursen på tilsvarende underliggende aktier eller indekstal, men med større kurssvingninger end disse.

Den mest omfattende handel i aktieoptioner sker på de regulerede markeder. Der forekommer også handel med aktieindeksoptioner. Disse indeksoptioner giver overskud eller tab direkte i konanter (kontantafregning) på baggrund af udviklingen i et underliggende indeks.

3.2.6 Aktietermins- og aktieindeksterningspapirer

En terminforretning indebærer, at parterne indgår en gensidigt bindende indbyrdes aftale om hhv. Køb eller salg af det underliggende aktiv til en på forhånd aftalt pris og med levering eller anden opfyldelse, f.eks. Kontant afregning, af aftalen på et i aftalen angivet tidspunkt (lukkedagen). Der betales

ikke nogen præmie, da parternes forpligtelser ifølge aftalen modsvarer hinanden.

3.2.7 Warrants

Der foregår også handel med visse købs- og salgsoptioner med længere løbetider, i Danmark almindeligvis kaldt warrants. Warrants kan bruges til at købe eller sælge underliggende aktier eller i andre tilfælde give konanter, hvis kursen på den underliggende aktie udvikler sig rigtigt i forhold til indløsningsprisen på warranten. Tegningsoptioner (eng. Subscription warrants) i relation til aktier kan inden for et vist tidsrum bruges til tegning af tilsvarende nyudstedte aktier.

3.2.8 Gearede certifikater

Et gearet certifikat, som ofte blot kaldes certifikat, er ofte en kombination af f.Eks. En købs- og en salgsoption og afhænger af et underliggende aktiv, eksempelvis en aktie, et indeks eller en råvare. Et certifikat har ingen nominel værdi. Et gearet certifikat bør ikke forveksles med f.Eks. Et virksomhedscertifikat, der er en slags gældsbrev, som kan udstedes af virksomheder i forbindelse med, at virksomheden optager lån på kapitalmarkedet.

En karakteristisk egenskab ved gearede certifikater er, at relativt små kursændringer i underliggende aktiver kan medføre betragtelige ændringer i værdien af indehaverens investering. Disse ændringer i værdien kan være til investorens fordel, men de kan også være til ugunst for investoren. Indehaverne bør især være opmærksomme på, at gearede certifikater kan falde i værdi og også forfalde helt uden værdi med den følge, at en del af eller hele det investerede beløb kan gå tabt. Tilsvarende ræsonnementer kan i mange tilfælde også gælde for optioner og warrants.

4. Renterelaterede instrumenter

Et rentebærende finansielt instrument er en fordringsret på udstederen (emittenten) af et lån (f.Eks. En obligation). Afkast gives normalt i form af rente. Der findes forskellige former for rentebærende instrumenter alt efter, hvilken emittent der har udstedt instrumentet, den sikkerhed, som emittenten kan have stillet for lånet, løbetiden frem til tilbagebetalingsdagen og formen for udbetaling af rente. Renten (kuponen) udbetales sædvanligvis på årsbasis.

En anden form for rentebetaling er at sælge instrumentet med rabat (diskonteringspapir). Ved salg beregnes prisen på instrumentet ved at diskontere lånebeløbet inklusive beregnet rente til nutidsværdi. Nutidsværdien eller kursen er lavere end det beløb, som fås ved tilbagebetaling (det nominelle beløb). Skattekammerbeviser og andre obligationer med såkaldt nul kuponkonstruktion er eksempel på et sådant instrument.

Endnu en anden form for rentebærende obligationer er statens præmieobligationer, hvor lånerenten ved lodtrækning fordeles blandt indehaverne af præmieobligationer. Der forekommer også reinteinstrumenter og andre opsparingsformer, hvor renten er beskyttet mod inflation, og investeringen derfor giver en fast realrente.

Risikoen ved et rentebærende instrument består dels i den kursændring (kursrisiko), som kan opstå i løbetiden pga., at markedsrenterne ændrer sig, dels i, at emittenten måske ikke kan overkomme at tilbagebetale lånet (kreditrisiko). Lån, hvor der er stillet fuldgyltig sikkerhed for tilbagebetalingen, er i den forbindelse typisk mindre risikobetonede end lån uden sikkerhed. Helt generelt kan det dog siges, at risikoen for tab på rentebærende instrumenter kan anses for at være lavere end ved aktier. Et rentebærende instrument udstedt af en emittent med høj kreditværdighed kan således være et godt alternativ for den, som vil minimere risikoen for, at den opsparede kapital taber sin værdi, og kan være at foretrække ved kortsigtet opsparing. Også ved langsigtet opsparing, hvor kapitalen ikke skal sættes på spil, f.Eks. En pensionsopsparing, er det meget almindeligt med rentebærende investeringskomponenter. Ulempen ved en rentebærende investering er, at den i reglen giver en lav værdistigning. Eksempler på rentebærende placeringer er indlånskonti, privatobligationer og rentefonde.

Kurserne fastsættes dagligt både på instrumenter med kort løbetid (mindre end et år), f.Eks. Skattekammerbeviser og instrumenter med længere løbetid, f.Eks. Obligationer. Dette sker på penge- og obligationsmarkedet. Markedsrenterne påvirkes af analyser og vurderinger, som centralbanker og andre større institutionelle markedsaktører foretager af, hvordan en række økonomiske faktorer såsom inflationen, konjunkturernes, renteutviklingen herhjemme og i andre lande osv. Vil udvikle sig på kort og langt sigt. Centralbankerne foretager også såkaldte markedsoperationer med henblik på at styre udviklingen i markedsrenterne, så inflationen ikke stiger op over et bestemt måltal. De finansielle instrumenter, som handles på penge- og obligationsmarkedet (f.Eks. Statsobligationer, skattekammerbeviser og realkreditobligationer) handles ofte i meget store poster (for mange millioner).

Hvis markedsrenterne går op, vil kursen på cirkulerende (allerede udstedte) rentebærende finansielle instrumenter falde, hvis de har fast rente, da nye lån udstedes med en rentesats, som følger den aktuelle markedsrente og dermed giver højere rente end det cirkulerende instrument. Omvendt stiger kursen på cirkulerende instrumenter, når markedsrenten går ned.

Lån udstedt af stat og kommuner anses for at være uden risiko, hvad angår tilbagebetalingen, hvilket således gælder for stats- og kommuneobligationer. Andre emittenter end stat og kommuner kan under tiden ved emission af obligationer stille sikkerhed i form af andre finansielle instrumenter eller andre aktiver (tinglig eller realsikkerhed).

Der findes også andre rentebærende instrumenter, som indebærer en højere risiko end obligationer, hvis emittenten skulle få problemer med at tilbagebetale lånet, f.Eks. Et ikke-pantesikret ansvarligt obligationslån. En form for renterelaterede instrumenter er sikrede obligationer. Disse er forbundet med en særlig fortrinsret ifølge særlige lovbestemmelser. Bestemmelserne om sikrede obligationer er beregnet til at sikre en investor fuld betaling i overensstemmelse med den aftalte tidsplan, selvom obligationsudstederen skulle gå konkurs, under forudsætning af, at det aktiv, som sikrer obligationen, er tilstrækkeligt meget værd.

5. Derivatinstrumenter

Derivatinstrumenter såsom optioner, terminer m.Fl. Forefindes med forskellige slags underliggende aktiver, f.Eks. Aktier, obligationer, råvarer og valutaer. Derivatinstrumenter kan bruges til at mindske risikoen ved en investering.

Et særligt forhold, der skal tages højde for ved investering i derivatinstrumenter, er, at konstruktionen af derivatinstrumentet gør, at prisudviklingen på det underliggende formuegode slår igennem i kursen eller prisen på derivatinstrumentet. Denne afledte prisseffekt er ofte kraftigere i forhold til indsatsen (betalt præmie) end værdiændringen på det underliggende formuegode. Den afledte prisseffekt kaldes derfor vægtstangseffekt og kan føre til større overskud på den indskudte kapital, end hvis investeringen var sket direkte i det underliggende formuegode. På den anden side kan vægtstangseffekten lige så vel medføre større tab på derivatinstrumentet sammenlignet med værdiændringen på det underliggende formuegode, hvis prisudviklingen på det underliggende formuegode afviger fra det forventede. Vægtstangseffekten, dvs. Muligheden for gevinst og risikoen for tab, varierer alt efter derivatinstrumentets konstruktion og anvendelse. Der stilles derfor store krav til overvågningen af prisudviklingen på derivatinstrumentet og det underliggende formuegode. Investoren bør i egen interesse være klar til at agere hurtigt, ofte i dagens løb, hvis placeringen i derivatinstrumentet skulle udvikle sig i ufordelagtig retning. Det er også vigtigt ved sin risikovurdering at tage højde for, at muligheden for at afvikle en position/besiddelse kan blive vanskeliggjort ved en negativ prisudvikling.

Se for yderligere information om derivatinstrumenter "information om handel med optioner, termispapirer og andre derivatinstrumenter".

6. Fonde og investeringsbeviser

En fond er en "portefølje" af forskellige slags finansielle instrumenter, f.Eks. Aktier og obligationer. Fonden ejes i fællesskab af alle dem, der investerer i fonden, andelsejerne, og forvaltes af et fondsselskab. Der findes forskellige slags fonde med hver sin investeringsstrategi. Ved investeringsstrategi forstås, hvilken type finansielle instrumenter fonden investerer i. Nedenstående redegøres der kort for nogle af de almindeligste fondstyper.

En aktiefond placerer al eller langt det meste af den kapital, som andelsejerne har indbetalt, i aktier eller aktierelaterede finansielle instrumenter. Blandede fonde med både aktier og rentebærende instrumenter forekommer også ligesom rene rentefonde, hvor kapitalen hovedsagelig placeres i rentebærende instrumenter. Indeksfonde forvaltes ikke aktivt af en forvalter, men investerer i stedet i finansielle instrumenter, som følger sammensætningen i et vist specifikt indeks.

En af ideerne med en aktiefond er, at den investerer i flere forskellige aktier og andre aktierelaterede finansielle instrumenter, hvilket gør, at risikoen for andelsejeren mindskes sammenlignet med risikoen for den aktionær, som investerer i kun én eller nogle få aktier. Andelsejeren slipper endvidere for at skulle udvælge, købe, sælge og overvåge aktierne og andet dermed forbundet administrativt arbejde.

Princippet bag rentefonde er det samme som ved aktiefonde: der investeres i forskellige rentebærende instrumenter for at få en risikospredning i fonden, og forvaltningen af fonden sker efter analyse af fremtidige renteforventninger.

En fond-i-fond er en fond, som investerer i andre fonde. En fond-i-fond kan ses som et alternativ til selv at vælge at investere i flere forskellige

Information om egenskaber og risici vedrørende finansielle instrumenter

fonde. Man kan dermed opnå den risikospredning, som en velsammensat egen fondsportefølje kan have. Der findes fond-i-fonde med forskellige investeringsstrategier og risikoniveauer.

Endnu en fondstype er hedgefonde. Hedge betyder beskytte på engelsk. Til trods for, at hedging er beregnet til at beskytte mod uventede ændringer i markedet, kan en hedgefond være en fond med høj risiko, da sådanne fonde ofte har en høj belåningsgrad. Der er dog store forskelle fra hedgefond til hedgefond. Der findes også hedgefonde med lav risiko. Hedgefonde forsøger ofte at give et positivt afkast, uanset om aktie- eller rentemarkedet går op eller ned. En hedgefond har meget større frihedsgrader ved sin investering end traditionelle fonde. Investeringsfokus kan sigte på alt lige fra aktier, valutaer og rentebærende instrumenter til forskellige arbitragestrategier (spekulation i ændringer af f.eks. Renter og/eller valutaer). Hedgefonde benytter sig oftere end traditionelle fonde af derivater med henblik på at øge eller mindske fondens risiko. Handel uden dækning (se nedenstående) er også et almindeligt indslag.

Fonde kan også inddeles i investeringsforeninger (også kaldt ucits), alternative investeringsfonde (aif) og kapitalforeninger. Investeringsforeninger eller ucits er fonde, som er underlagt ucits-direktivets krav på risikospredning, placeringsbegrænsninger, informationsforpligtigelser m.m. Alternative investeringsfonde og kapitalforeninger, som f.eks. Kollektive investeringsenheder som hedge-, venture- og kapitalfonde, samt andre enheder der ikke er ucits fonde, er ikke underlagt de beskyttende regler i ucits-direktivet, og det er derfor særlig vigtigt for dig som kunde, at sætte dig ind i, hvilke placeringsregler en sådan fond placerer i henhold til. Alternative investeringsfonde kan være meget forskellige og have meget varierende risikoniveau. Nærmere information om fondens placeringsregler, risikoprofil m.m., fremgår af fondens prospekt og dokumentet med væsentlig investorinformation. Notere, at der også er en valutarisiko forbundet med investering i fonde, som investerer i udenlandske finansielle instrumenter.

Som andelsejer i en fond har du det antal investeringsbeviser eller fondandele, som svarer til andelen af den indskudte kapital i forhold til

fondens samlede kapital. Andelene kan købes og indløses via nordnet og andre værdipapirhandlere, som forhandler andele i fonden, eller direkte hos fondsselskabet. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at visse fonde kan have forudbestemte tidspunkter, hvor fonden er "åben" for køb og indløsning, hvorfor regelmæssig handel ikke altid er mulig. Andelenes aktuelle værdi beregnes regelmæssigt af fondsselskabet og er baseret på kursudviklingen for de finansielle instrumenter, som indgår i fonden. Den kapital, som placeres i en fond, kan både stige og falde i værdi, og det er derfor ikke sikkert, at investor får hele den indskudte kapital ud igen.

7. Shortselling - handel uden dækning

Shortselling indebærer, at den, som har lånt finansielle instrumenter og samtidig forpligtet sig til på et senere tidspunkt at tilbagelevere et instrument af samme slags til långiver, sælger de lånte instrumenter. Ved solget regner låntager med, at han på tidspunktet for tilbageleveringen vil kunne anskaffe instrumentet på markedet til en lavere pris end den, som det lånte instrument blev solgt til. Skulle prisen i stedet være gået op, opstår der et tab, der kan blive betragteligt ved en drastisk prisstigning.

8. Belåning

Finansielle instrumenter kan i mange tilfælde købes for delvis lånt kapital. Da både din egen kapital og den lånte kapital påvirker afkastet, kan du som kunde ved lånefinansieringen få en større gevinst, hvis placeringen udvikler sig positivt sammenlignet med en investering foretaget udelukkende med egen kapital. Den gæld, der er forbundet med den lånte kapital, påvirkes ikke af, om kurserne på de købte instrumenter udvikler sig positivt eller negativt, hvilket er en fordel ved en positiv kursudvikling. Hvis kurserne på de købte instrumenter udvikler sig negativt, opstår der en tilsvarende ulempe, da gælden Resterer i fuldt omfang, hvilket medfører, at kursfaldet krone for krone tærer på egenkapitalen. Ved et kursfald kan egenkapitalen derfor blive helt eller delvis brugt op samtidigt med, at gælden skal betales helt eller delvis ved salgsindtægterne fra de finansielle instrumenter, som er faldet i værdi. Gælden skal betales, selvom salgsindtægterne ikke dækker hele gælden.